

3. Проект Закону « Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет » від 23.10.2015 р.
4. Інтернет-видання Світловодськ «Інтернет-піратство карається Законом» від 20.05.2015 р. (<http://svetlovodsk.com.ua/7360-nternet-pratstvo-karayetsya-zakonom.html>)
5. Інтернет-право UA «Внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» від 30.12.2014 р. (<http://ilaw.net.ua/vnesennya-zmin-do-deyakyh-zakonodavchyh-aktiv-schodo-zahystu-avtorsko-ho-prava-i-sumizhnyh-prav-u-merezhi-internet>)

*Кагадій Микола Іванович – к.ю.н.,
с.н.с. завідувач кафедри
господарського права
факультета підприємництва та
права КНУТД,
Шабельник Катерина,
студент 4 курсу, групи БП-12
факультета підприємництва та
права Київський національний
університет технологій та дизайну*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ГЕОГРАФІЧНИХ ЗАЗНАЧЕНЬ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ

Для того, щоб зрозуміти, що означає поняття *географічне зазначення походження товару*, треба звернутись до законодавства України та знайти у статті першій Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16.06.1999 р. визначення основних термінів. Отже, відповідно до Закону, зазначення походження товару є терміном, який охоплює такі поняття: *просте зазначення походження товару й кваліфіковане зазначення походження товару.*

Просте зазначення походження товару — це будь-яке словесне чи зображувальне (графічне) позначення, що прямо чи опосередковано вказує на географічне місце походження товару. Ним може бути й назва географічного місця, яка вживається для позначення товару або як складова частина такого позначення. Таке зазначення походження товару не підлягає державній реєстрації [1].

У свою чергу, кваліфіковане зазначення походження товару об'єднує такі терміни: назва місця походження товару та географічне зазначення походження товару.

Назва місця походження товару — це назва географічного місця, яка вживається для позначення товару, що походить із зазначеного географічного місця та має особливі властивості, винятково або головним чином зумовлені характерними для певного географічного місця природними умовами або поєднанням цих природних умов з характерним для певного географічного місця людським фактором [1].

Географічне зазначення походження товару — це будь-яке словесне чи зображувальне (графічне) позначення, що прямо чи опосередковано вказує на географічне місце походження товару, який має певні якості, репутацію або інші характеристики, в основному зумовлені характерними для певного географічного місця природними умовами чи людським фактором або поєднанням цих природних умов і людського фактора [1].

Закон також регулює питання охорони зазначень походження товарів, питання прав на використання таких зазначень, питання порядку реєстрації, а також питання захисту прав на використання зазначення походження товару.

Для України, як і для будь-якої іншої держави, є важливим не тільки питання внутрішнього захисту зазначень походження товарів, а й співпраця з іншими країнами задля координації спільних дій щодо попередження та припинення використання несправжніх товарних знаків та географічних зазначень, а також фактів застосування методів недобросовісної конкуренції.

Саме з цією метою в 2000 році Україною було ратифіковано Угоду про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень. Дана угода відіграла важливе значення в розширенні торгово-економічних зв'язків між державами-учасницями цієї Угоди, адже сторони зобов'язалися співпрацювати в питаннях: виявлення і припинення фактів використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень; попередження проникнення через свої митні кордони на території інших сторін товарів з неправдивими товарними знаками та географічними зазначеннями [4].

З метою зменшення викривлення фактів дійсності й усунення перешкод в міжнародній торгівлі та беручи до уваги необхідність сприяння ефективній і належній охороні прав інтелектуальної власності, а також з метою гарантування того, що заходи й процедури, спрямовані на забезпечення права інтелектуальної власності, самі не стануть бар'єрами для законної торгівлі, Україна ратифікувала Угоду про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, в якій Розділ 3 присвячений питанню географічних зазначень [3].

Також в Угоді особлива увага приділяється питанню додаткового захисту для вин та спиртних напоїв. А саме — Україна повинна забезпечити для зацікавлених сторін законні засоби, що перешкоджають використанню географічних зазначень, які ідентифікують вина, для вин, що не походять з місця, визначеного цим географічним зазначенням, або зазначень, які характеризують спиртні напої щодо спиртних напоїв, що не походять з місця, визначеного цим географічним зазначенням, навіть коли реальне походження товару вказане або географічне зазначення використане у перекладі чи супроводжується такими словами, як «сорт», «тип», «стиль», «імітація» тощо [3].

Тому постає питання, чи є правильним використання в українському законодавстві, наприклад, такого поняття, як «коньяки України» (використовується в Законі України «Про виноград та виноградне вино» від 16.06.2005 р. [2]), адже Коньяк — це муніципалітет у Франції, і використання

цього терміну може ввести в оману споживача. Тому доцільним є замінити цей термін найближчими роками.

Відомо, що країни Європи приділяють значну увагу питанню захисту таких географічних зазначень. Захист полягає в протидії тому, щоб такі зазначення перетворилися на видові назви товарів.

Видова назва товару — це застосовувана в назві товару назва географічного місця, в якому спочатку товар цього виду вироблявся, що згодом стала загальноживаною в Україні як позначення (назва) певного виду товару безвідносно до конкретного місця його походження [1].

Законом від 16.09.2014 року Україною було ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. У цій Угоді географічним зазначенням присвячений третій підрозділ частини другої, глави дев'ятої.

У статті 204 цієї Угоди зазначено таке: «Географічні зазначення, що охороняються, не стають родовими на територіях Сторін». Перелік таких зазначень наведений у Додатках XXII-C і XXII-D до цієї Угоди. Ці зазначення охороняються від:

а) будь-якого прямого чи опосередкованого комерційного використання назви, що охороняється, для подібних продуктів, які не відповідають специфікації продукту під назвою, що охороняється, або коли таке використання зловживає репутацією географічного зазначення;

б) будь-якого неправомірного використання, імітування або втілення, навіть якщо зазначається справжнє походження продукту або якщо назва, що охороняється, перекладається, викладається у транскрипції або транслітерації чи супроводжується таким виразом, як «стиль», «тип», «спосіб», «який вироблений у», «імітація», «смак», «подібний» тощо;

в) будь-якого іншого хибного або оманливого зазначення щодо джерела, походження, характеру або суттєвих якостей продукту на внутрішньому або зовнішньому упакуванні, рекламних матеріалах або документах, які стосуються

відповідного продукту, а також упакування продукту в тару, яка може викликати хибне уявлення щодо його походження;

d) будь-якого іншого застосування, яке може ввести в оману споживача щодо дійсного походження продукту [5].

Також Угодою Україні наданий десятирічний перехідний період. З дати набрання чинності Угодою охорона відповідно до цієї Угоди таких географічних зазначень Європейського Союзу не припиняє використання цих географічних зазначень для позначення та презентації визначених подібних продуктів, що походять з України:

- a) Champagne;
- b) Cognac;
- c) Madera;
- d) Porto та інші [5].

Тому, на мою думку, в перспективі поняття, що стали видовими, можуть бути змінені в українському законодавстві відповідно до вимог європейського законодавства задля запровадження умов для посилення економічних і торговельних відносин, які вестимуть до поступової інтеграції України у внутрішній ринок ЄС.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів»/ Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 32, ст. 267
2. Закон України «Про виноград та виноградне вино»/Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, N 31, ст. 419
3. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності/ Офіційний вісник України офіційне видання /від 12.11.2010/2010 р., № 84, стор. 503, стаття 2989
4. Угода про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень / Відомості ВРУ - Ратифікація від 21.09.2000

5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони/ Офіційний вісник України офіційне видання від 26.09.2014/ 2014 р., № 75, том 1, стор. 83, стаття 2125

*Буличєва Владлена Сергіївна,
курсант II курсу
психологічного факультету
Інституту кримінально-виконавчої
служби
Науковий керівник: Андріанова Ж. І.,
викладач кафедри
загальноюридичних дисциплін
Інституту кримінально-виконавчої
служби*

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ

Постановка проблеми. Однією з важливих умов формування позитивного іміджу України серед високорозвинених світових держав та успішної реалізації її євроінтеграційних намірів є забезпечення належного рівня захисту права інтелектуальної власності, зокрема авторського права.

Питання цивільно-правового захисту авторського права в Україні досліджувалися в працях таких вчених як: О. М. Бандурка, М. О. Вербська, Г. М. Грабовська, М. М. Солощук, І. М. Сопілко.

Мета дослідження. Полягає у визначенні сутності та особливостей цивільно-правового захисту авторського права в Україні.

Розгляд проблеми. Правова охорона інтелектуальної власності має велике значення для можливості функціонування інституту авторського права та для здійснення захисту авторських прав громадян в Україні та за кордоном. Правова охорона авторських прав базується на нормотворчій, організаційно-адміністративній, контролюючій, захисній та інших видах діяльності